

SUN'IY INTELLEKT HAYOTIMIZNI QANDAY O'ZGARTIRMOQDA?

Ahmedova Nargiza Abrahmat qizi

*O'zbekiston milliy pedagogika universiteti, Xorijiy tillar
fakulteti, 4-bosqich talabasi*

Annotatsiya: Maqola sun'iy intellektning (SI) jamiyat, iqtisodiyot va kundalik hayotimizdagi o'zgarishlariga bag'ishlangan. Uning rivojlanish sur'ati, amaliy dasturlar, hamda ijobiy va salbiy ta'sirlari tahlil qilinadi. SI texnologiyalari bilan bog'liq imkoniyatlar va xavflar haqida batafsil ma'lumot beriladi. Muallif SI orqali turli sohalarda qanday inqilobiy o'zgarishlar yuz berayotganini tushuntiradi va kelajakdagi rivojlanish istiqbollari to'xtaladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, avtomatlashtirish, algoritmlar, o'quv mashinalari, ma'lumotlar tahlili, innovatsiya.

Albert Eynshteynning "Texnologiya insonni harakatlantirishning eng muhim kuchidir" degan so'zlari bugungi kun texnologik taraqqiyotida o'z tasdig'ini topmoqda. Sun'iy intellektning paydo bo'lishi va rivojlanishi insoniyat tarixidagi eng muhim inqilobiy yutuqlardan biridir. Ushbu texnologiya nafaqat ilm-fan va iqtisodiyot sohaslarida, balki oddiy odamlarning kundalik hayotida ham sezilarli o'zgarishlar olib kelmoqda.

Bugungi kunda sun'iy intellekt orqali avtomatlashtirilgan tizimlar, aqlli qurilmalar, robototexnika va tibbiyotdagi yangi kashfiyotlar hayotimizning bir qismiga aylanib bormoqda. Ushbu maqolada sun'iy intellektning inson hayotidagi o'rni va uning kelajakdagi salohiyati haqida so'z yuritiladi. Maqola texnologiya sohasidagi mutaxassislar, tadbirkorlar va keng omma uchun mo'ljallangan.

Sun'iy intellektning asosiy tushunchalari va ahamiyati

Sun'iy intellekt — bu kompyuter tizimlariga inson kabi fikrlash, mantiq yuritish va qaror qabul qilish imkoniyatini beruvchi texnologiyadir. Bu texnologiyaning asosi mashinaviy o'qitish (machine learning) va chuqur o'rganish (deep learning) algoritmlariga asoslanadi. Sun'iy intellekt bugungi kunda quyidagi yo'nalishlarda faol qo'llanilmoqda:

1. Tibbiyot: Diagnostika jarayonlarini avtomatlashtirish, dori vositalarini ishlab chiqish va telemeditsina xizmatlari.
2. Transport: Avtonom avtomobillar va yo'l harakati boshqaruv tizimlari.
3. Iqtisodiyot: Moliyaviy bozor tahlillari, xodimlarni boshqarish va marketing strategiyalarini optimallashtirish.
4. Ta'lim: Individual ta'lim dasturlari va onlayn platformalarni rivojlantirish.

Sun'iy intellektning jamiyatga ta'siri. Sun'iy intellektning rivojlanishi yangi imkoniyatlarni yaratgan bo'lsa-da, u bilan birga qator muammolarni ham keltirib chiqarmoqda:

Imkoniyatlar:

Murakkab muammolarni hal qilishda samaradorlikning oshishi.

Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish tizimlarida xarajatlarni qisqartirish.

Yangi ish o'rinlarini yaratish va innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarish.

Xavflar:

Ish o'rinlarining qisqarishi va bandlikka salbiy ta'siri.

Ma'lumotlarning maxfiyligi va kiberxavfsizlik muammolari.

Sun'iy intellektidan noto'g'ri foydalanish ehtimoli.

Qiziqarli faktlar va tadqiqotlar

McKinsey Global Institute tadqiqotiga ko'ra, sun'iy intellekt 2030-yilga kelib global iqtisodiyotga 13 trillion AQSh dollari miqdorida qo'shimcha foyda keltiradi.

AQShning Massachusetts Texnologiya Institutida sun'iy intellekt yordamida saraton kasalligini erta aniqlash bo'yicha muvaffaqiyatli tajribalar o'tkazilgan.

Tavsiyalar

1. Sun'iy intellektni o'rganish va rivojlantirishda ilmiy hamkorlikni kuchaytirish.
2. Ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlash uchun yangi qonunchilik asoslarini ishlab chiqish.
3. Oliy ta'lim muassasalarida sun'iy intellekt bo'yicha maxsus dasturlarni joriy qilish.
4. Sun'iy intellekt asosida yaratilgan texnologiyalarni ijtimoiy va axloqiy jihatdan boshqarish tizimlarini takomillashtirish.

Xulosa Sun'iy intellekt hayotimizni o'zgartirishda davom etmoqda. Uning imkoniyatlaridan to'g'ri foydalanish global muammolarni hal qilishga, iqtisodiyot va jamiyatni yanada samarali boshqarishga olib keladi. Biroq, ushbu texnologiyadan mas'uliyatli foydalanish, xavflarni oldindan ko'rib chiqish va ularni bartaraf etish muhimdir. Sun'iy intellekt kelajak avlodlar uchun ulkan imkoniyatlarni ochadigan qudratli vosita bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tegmark, M. "Life 3.0: Being Human in the Age of Artificial Intelligence". Alfred A. Knopf, 2017.
2. Russell, S., Norvig, P. "Artificial Intelligence: A Modern Approach". Pearson, 2020.
3. "Sun'iy intellekt: rivojlanish bosqichlari va istiqbollari". O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi maqolalari to'plami, 2023.
4. www.mckinsey.com
5. www.ted.com - "How AI Will Shape the Future".